

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Lukáše Pišvejce (soudce zpravodaj), soudce Mgr. Alexandra Krysla a soudkyně JUDr. Veroniky Burianové ve věci

žalobkyně: **obec Přestavlky**
sídlem Přestavlky 60, 334 01 Přestavlky

proti
žalovanému: **Český báňský úřad**
sídlem Kozí 748/4, 110 00 Praha

za účasti osoby
zúčastněné na řízení: **LB MINERALS, s.r.o., IČO 27994929**
sídlem Tovární 431, 330 12 Horní Bříza

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 12. 2023, č. j. SBS 39653/2023/ČBÚ-21/5,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

1. Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 12. 2023, č. j. SBS 39653/2023/ČBÚ-21/5 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), jímž žalovaný změnil větu druhou výroku I. rozhodnutí Obvodního báňského úřadu pro území krajů Plzeňského a Jihočeského (dále jen „*prvoinstanční orgán*“) ze dne 22. 6. 2023, č. j. 39423/2019/OBÚ-06/12 (dále jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“) a ve zbytku prvoinstanční rozhodnutí potvrdil a odvolání zamítl. Prvoinstančním rozhodnutím byl k žádosti osoby zúčastněné na řízení stanoven dobývací prostor Soběkury pro dobývání výhradního ložiska bentonitu Dnešice-Plzeňsko-jih (ev. č. 3123500) o plošném obsahu 0,049918 km² na pozemcích parc. č. Xa, Xb, Xc a Xd v k. ú. S. a Xe v k. ú. P. u D. (dále jen „*dobývací prostor*“), přičemž byly zároveň stanoveny podmínky k zabezpečení zákonem chráněných obecných zájmů a byly vypořádány námitky účastníků řízení.

II.

Žaloba

2. Úvodem žalobkyně shrnula dosavadní průběh správního řízení, a to zejména v části navazující na rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 3. 2022, č. j. 57 A 98/2020–102 (dále jen „*zrušující rozsudek*“), jímž bylo zrušeno předchozí napadené i prvoinstanční rozhodnutí v této věci. Žalobkyně uvedla, že na tomto základě prvoinstanční orgán doplnil v průběhu řízení chybějící podklady dotčených orgánů a vydal výše označené prvostupňové rozhodnutí, kterým opětovně stanovil dobývací prostor. Dle názoru žalobkyně prvoinstanční orgán sice doplnil řadu doposud chybějících podkladů, které jsou z hlediska řešení věci nezbytné, avšak již neprovedl jejich objektivní vyhodnocení, zejména pak hodnocení podkladů ve vzájemných souvislostech jak formálně, pokud jde o další podklady řízení, tak materiálně, pokud jde o vlastní posouzení důvodů pro stanovení dobývacího prostoru a řešení otázky vlivu dobývání ložiska ve smyslu § 25 odst. 1 horního zákona. Žalovaný v rámci napadeného rozhodnutí postup prvoinstančního orgánu, v důsledku, kterého nedošlo k řádnému rozhodnutí o námitkách žalobkyně ve smyslu § 28 odst. 8 horního zákona, aproboval.
3. Žalobkyně v rámci svého odvolání brojila v první řadě proti způsobu, jakým se prvoinstanční orgán vypořádal s namítanou otázkou střetu zájmu na těžbě ložiska se zájmy stojícími na straně obyvatel obce Přestavky. Žalobkyně obsáhleji rozvedla, jakým způsobem negativa spojená s případným prováděním hornické činnosti v dobývacím prostoru zásadně dopadající na obyvatele obce a přírodní prostředí v místě, přičemž násobně překračují pozitiva z této činnosti, která plynou v zásadě výhradně žadateli. Prvoinstanční orgán se s touto námitkou vypořádal krajně obecně, přičemž vlastní její obsah nereflektoval. Tvrzení, že hospodárné využívání nerostného bohatství je veřejným zájmem, lze aplikovat na jakýkoli případ záměru těžby čehokoli, co lze za nerostné bohatství označit. Totéž lze konstatovat k odůvodnění souladu návrhu se Surovinovou politikou ČR, neboť zájem na nahrazení dovozu suroviny těžbou suroviny vlastní jistě není specifikem bentonitu. Krom toho se tato argumentace zcela míjí s předmětem řízení, neboť v rámci surovinové politiky ČR není bentonit nijak řešen. Nic z toho však především neznamená, že těžba nerostů má absolutní přednost před jakýmkoli jiným zájmem. Žalobkyně po celou dobu řízení prezentuje další veřejný zájem, kterým je ochrana životního prostředí obyvatel obce Přestavky a jeho složek, ochrana jejich bezpečnosti a zdraví a v neposlední řadě zachování možností rozvoje obce. Prvoinstanční orgán argumentuje zcela obecně zájmem na využívání ložisek a státní surovinovou politikou ČR. Avšak, jak bylo zmíněno, bentonit není explicitně do státní surovinové

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

politiky zahrnován. Pamatuje na něj regionální surovinová politika Plzeňského kraje, která však nereprezentuje zájem svým významem rovný zájmu celostátnímu. Jinými slovy, zájem na těžbě bentonitu není natolik významným, aby zastínil jakékoli jiné myslitelné zájmy. Naopak právě další zájmy, chráněné podle zvláštních právních předpisů, jsou relevantní natolik, že je povinností žadatele o stanovení dobývacího prostoru tyto předem řešit ve smyslu § 27 odst. 5 horního zákona, přičemž je povinností příslušného orgánu při stanovení dobývacího prostoru k vlivu dobývání, mimo jiné právě na tyto jinými zákony chráněné zájmy, obligatorně přihlížet. Úvahy prvoinstančního orgánu o existenci a váze zájmu na stanovení dobývacího prostoru a budoucí těžbě jsou nepřezkoumatelné, neboť se zabývají pouze zájmem na využití ložiska. Úvahy prvoinstančního orgánu by měly při zohlednění skutečně relevantních podkladů v první řadě korektně posoudit skutečný zájem na těžbě bentonitu na daném ložisku, a to co do existence i intenzity. Následovat musí úvahy k identifikaci a váze veřejných zájmů konkurujících. Uvedené musí předcházet nezbytnou úvahu o případné převaze toho kterého veřejného zájmu, která vyústí v právně podložený závěr o řešení konkurence. Všechny tyto úvahy musejí být zcela konkrétní, týkat se konkrétního návrhu, konkrétního nerostu a konkrétních vyjádření účastníků. Tyto požadavky formulovala žalobkyně jako odvolací důvody, přičemž žalovaný se s touto námitkou vypořádává na stranách 5–7 napadeného rozhodnutí s tím, že drtivou většinou obsahu těchto stran odůvodnění napadeného rozhodnutí tvoří citace podání žalobkyně, resp. citace jiných zdrojů. Vlastní odůvodnění odmítnutí dané námitky je v podstatě velmi stručné, nereagující na podstatu toho, co žalobkyně jako odvolací důvod uvedla. Předně žalovaný vyhodnotil výše naznačené související úvahy prvoinstančního orgánu za dostatečné, ačkoli nic žalobkyni právě řečeného, co by odpovídalo požadavkům § 25 odst. 1 horního zákona, resp. § 28 odst. 8 téhož právního předpisu, ojedinělá pasáž na straně 12 rozhodnutí prvoinstančního orgánu neobsahuje. Žalovaný předně hovoří zcela nepřipadně o váze nesouhlasu obce, pokud jde o stanovení dobývacího prostoru, přičemž podsouvá žalobkyni snahu vetovat jeho stanovení. K tomu žalobkyně opakuje, že jí nejde o právo veta. Žalobkyně přistupuje k řízení po celý jeho průběh konstruktivně. Pokud žalobkyně rozporuje stanovení dobývacího prostoru, činí tak s ohledem na absenci minimální snahy řešení střetu zájmu na těžbě ložiska s jakýmkoli jiným zájmem, který žalobkyně uplatňuje. Příčinu tohoto přístupu prvoinstančního orgánu a žalovaného spatřuje žalobkyně právě v tom, že oba tyto správní orgány pojmají námitky žalobkyně jako projev nekonstruktivního odporu a snahy vetovat záměr, nikoli jako snahu přispět k řízení oponentním názorem, jehož vypořádání by mělo směřovat ke stanovení takovým podmínkám dobývacího prostoru ve vazbě na jeho budoucí provoz, které by při využívání ložiska minimalizovaly jeho negativa s dobýváním spojená a eliminovaly související rizika. Takový krajně neobjektivní přístup, odrážející se ve zcela neadekvátním hodnocení přístupu žalobkyně, považuje žalobkyně v podmínkách rozhodování o veřejných subjektivních právech a povinnostech, nadto ve věcech, které ovlivní celou komunitu obce a rozvoj obce na několik dalších desetiletí, za nepřijatelný.

4. Pokud jde o vlastní obsah napadeného rozhodnutí, žalovaný v rámci svých úvah odmítá názor žalobkyně o převaze zájmu na ochraně zdraví obyvatel obce a životního prostředí jako subjektivní, přičemž materiální podstatu námitky žalobkyně vůbec nevypořádává s odkazem na „kladná“ stanoviska dotčených orgánů. Jak bylo uvedeno, tato stanoviska opatřil žalovaný, resp. prvoinstanční orgán, až na pokyn zdejšího soudu učiněný v rámci předchozího rozsudku v téže věci. Žalovaný má zjevně za to, že opatřením stanovisek a

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

vyjádření svou povinnost splnil. Zajištění stanovisek dotčených orgánů však není cílem správního řízení, jak by se mohlo z přístupu žalovaného jevit, nýbrž prostředkem k poznání skutkového stavu věci, který má být žalovaným hodnocen. Žalovaný tak zcela pomíjí, že tato stanoviska dotčených orgánů neobsahují konstatování o tom, že dobývání ložiska nebude představovat žádný negativní vliv. Všechna stanoviska dotčených orgánů více či méně intenzivní vliv předpokládají s tím, že jej nepovažují za překážku pro stanovení dobývacího prostoru. Nelze tak tvrdit, že záměr nebude mít vliv na zhoršení stavu ovzduší emisemi prachových částic, pokud rozptylová studie tento vliv předpokládá, byť jako únosný, ovšem při absenci mimořádných vlivů atmosférických jevů. Rovněž tak nelze tvrdit, že budoucí těžba nebude mít negativní vliv v důsledku emisí hlukových, je-li podstatou činnosti v dobývacím prostoru těžby za pomoci těžké techniky a doprava materiálu z lomu na deponii, přičemž vliv těchto hlukových emisí má být jen částečně redukován umístěním deponie skryvky. Ani v případě podzemních a povrchových vod nelze tvrdit, že dobývání nebude mít negativní vliv. Pokud jde o povrchové vody, dobývací prostor vzniká v nejnižším místě katastru obce, přičemž výstavba dolu zcela změní vodní režim drobných povrchových vodotečí a proudění vody při srážkách směrem k obci Dnešice, kam v současnosti směřuje přirozený odtok. Sedimentačně čištěné důlní vody budou násobně oproti dnešnímu stavu zvyšovat průtok v Dnešickém potoku, u kterého je již v současnosti při zvýšených srážkách naplněna jeho kapacita. Je přirozené, že vysoké dešťové srážky budou vedle zvyšování průtoku Dnešického potoka znamenat souběžné zvýšení odčerpávání důlních vod a tím akceleraci zvyšování hladiny recipientu. To může způsobovat povodňové stavy v obci Dnešice a poškození technologie čistírny odpadních vod Dnešice, která je vybudována v bezprostřední blízkosti toku a na kterou je připojena rovněž obec Přestavlký. Tyto faktory, byť na ně bylo v průběhu řízení několikrát upozorněno, nejsou vůbec uvažovány, obec Dnešice nebyla přes požadavek některých z účastníků řízení přizvána jako další účastník řízení, který může být rozhodnutím přímo dotčen. Otázkou je samozřejmě samotná účinnost sedimentace a vliv vypouštěných vod nejen na kvantitu, ale rovněž kvalitu recipientu. Tyto okolnosti dle žalobkyně svědčí v neprospěch stanovení dobývacího prostoru, přičemž její snahou je, aby správní orgán porovnal tyto okolnosti s těmi, které stojí na straně záměru, tedy zejména na straně zájmu na dobývání bentonitu. Tento zájem je dle žalobkyně čistě soukromým zájmem žadatele. Být žalovaný ve snaze zdůraznit klady stanovení dobývacího prostoru akcentuje abstraktní význam zájmu na řádném využívání ložisek surovin a záměr zajistit surovinovou soběstačnost ČR dle Surovinové politiky (zcela nepřiléhavě na případ ložiska bentonitu), obsah žádosti o stanovení dobývacího prostoru jasně potvrzuje, že návrh žadatele nic z uvedeného nereprezentuje - žadatel akcentuje jako důvod pro stanovení dobývacího prostoru a budoucí dobývání ložiska odklon od dovozu suroviny do vlastního provozu z jiných částí republiky, rozšíření portfolia výroby a zajištění vlastní konkurenceschopnosti jeho podniku vůči jiným subjektům na trhu. Tím se hodnocení záměru ze strany žalovaného se skutečným obsahem žádosti zcela míjí. Poukazování žalovaného na obecné zákonné formulace ohledně veřejného zájmu na využívání ložisek nerostů na konkrétní podstatě tohoto správního řízení nic nemění - ostatně žalobkyně tato obecná východiska nijak nezpochybnuje. Má však současně za to, že je podstatný rozdíl v tom, má-li se jednat o těžbu strategické či ekonomicky jinak zásadní suroviny (uhlí, ropa, kovové rudy), na kterých jistě lpí vysoká míra veřejného zájmu, a nerosty spíše doplňkové (například bentonit či jiné druhy doprovodných jíílů), u kterých se o veřejném zájmu dá hovořit skutečně pouze v rozsahu uvedených obecných floskulí. Ve vazbě na

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

argumentaci žalovaného lze zjednodušeně nastínit hypotetický příklad, pokud by těžbě ložiska nerostu měla ustoupit určitá obec, jak se v minulosti dělo – nepochybně by byl rozdíl v tom, zda se jedná o ložisko uhlí, jehož těžba by měla uspokojovat velkou část průmyslu a potažmo pak společnosti, nebo ložisko bentonitu, které má uspokojit potřeby a zajistí zisk jedinému subjektu. Žalobkyně má za to, že správní orgány měly uvedené konkurenční zájmy identifikovat, porovnat a založit své rozhodnutí na tomto vyhodnocení, tak jak jim ukládá § 25 odst. 1 horního zákona, resp. § 28 odst. 8 téhož právního předpisu. To však ani žalovaný, ani prvostupňový orgán nečinily. Že si je žalovaný uvedené povinnosti vědom, dokládá navazující pasáž rozhodnutí. Žalovaný uvádí, že *„obci ze zákona nepřísluší hodnotit důležitost jakékoli suroviny a již dopředu tak omezovat budoucí využití nerostného bohatství“*. K tomu žalobkyně uvádí, že samozřejmě může hodnotit důležitost jakékoli suroviny, v tom ji nemůže žalovaný nijak bránit. Žalobkyni však není zřejmé, jak mohou její úvahy *„omezovat budoucí využití nerostného bohatství“*. Pokud by úvahy žalobkyně měly tuto „moc“, patrně by nebylo tohoto soudního řízení potřeba. Avšak hodnocení významu bentonitu ze strany žalobkyně žalobcem uváděný význam evidentně nemá, což žalobce dokazuje svým rozhodnutím. Způsob, jakým žalovaný vypořádává námitku žalobkyně, je tedy poněkud nesrozumitelný, přičemž pouze dokresluje neobjektivní přístup žalovaného k žalobkyni a jí prezentovaným zájmům, a to vedle výše uvedeného názoru žalovaného o snaze obce záměr vetovat. Co je však na traktované pasáži rozhodnutí podstatné, sám žalovaný na citovaný text navazuje s tím, že *„Posouzení této otázky přísluší orgánům určeným v horním zákoně“*. Právě to je však smyslem argumentace žalobkyně, kterou žalovaný zjevně respektuje, avšak sám hodnocení neprovádí s poukazem na již zmíněná obecná zákonná východiska s tím, že konkrétně pouze upírá možnost zabývat se tímto hodnocením žalobkyni. Hodnocení významu suroviny a jejího dobývání však musí reflektovat konkrétní případ a nemůže být formulováno způsobem, který lze aplikovat na jakýkoli vyhrazený nerost bez ohledu na jeho význam a kvalitu. Žalobkyně tedy uzavírá tuto část žaloby s tím, že žalovaný se s námitkami žalobkyně, které uplatnila v odvolání a průběhu celého správního řízení, řádně nevypořádal. Ve snaze dosáhnout stanovení dobývacího prostoru žalovaný akcentuje pouze obecná zákonná východiska bez toho, aby je aplikovat na daný případ a konkrétně se jimi zabýval při posouzení předmětu tohoto správního řízení. Naopak žalovaný se zcela odmítá zabývat okolnostmi, které stojí proti zájmu na stanovení dobývacího prostoru s tím, že tyto má za neexistující a „subjektivně vnímané“ na straně žalobkyně, ačkoli jsou tyto vlivy dokládány v obsahu podkladů řízení – stanovisek dotčených správních orgánů. Fakt, že jsou tyto vlivy hodnoceny vesměs jako únosné, neznamená, že neexistují a že se nemohou stát „neúnosnými“ v důsledku působení nějakých budoucích faktorů. Žalovaný neprovádí žádné hodnocení toho, zda nejsou negativní vlivy budoucí těžby neúměrné pozitivům, které má těžba přinášet. Rozhodnutí je v tomto ohledu neobjektivní a jednostranné, především však nepřezkoumatelné pro absenci elementárních úvah.

5. Dalším okruhem odvolacích námitek byla zásadní otázka vlivu budoucí těžby na množství a kvalitu podzemních a povrchových vod a vodního režimu dané oblasti. Žalobkyně z vlastní iniciativy jednala se zpracovatelem hydrogeologického posudku a podrobně s ním diskutovala otázku ovlivnění hladiny mělkých podzemních vod a vlivu dolování na hladinu hluboko položených podzemních zvodní. Na základě těchto informací a na základě doplněných informací v hydrogeologickém posudku dospěla žalobkyně k závěru o tom, že smysluplné a účelné je sledovat právě hladinu podzemních vod v hlubokých

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

vrtech a nikoli v mělkých studních, u kterých nemožnost vlivu žalobkyně na základě doplnění hydrogeologického posudku akceptovala. Proto žalobkyně, rovněž na základě jednání se zpracovatelem hydrogeologického posudku, navrhla monitorování hladiny podzemních vod dle kapitoly 6 hydrogeologického posudku ve vrtech HV1 a HV2 v severním předpolí lomu, vrtané studni na pozemku parc. č. Xf v kú. P. u D. a v dalších alespoň dvou vrtech zbudovaných za účelem monitorování vlivu dolování na stav podzemních vod, z kterých jeden by měl být umístěn na pozemku parc. č. Xg a druhý po konzultaci s hydrogeologem. Nutno dodat, že uvedené rozložení kontrolních vrtů navrhl sám hydrogeolog, přičemž bylo pro žalobkyni překvapením, že tento návrh již nezopakoval v písemném doplnění určeném pro potřeby organizace. Žalobkyně tento způsob monitoringu navrhla žadateli v rámci ústního jednání. Žadatel návrh neakceptoval, přičemž prvoinstanční orgán tento postoj organizace svým rozhodnutím aproboval, což zopakoval v rámci napadeného rozhodnutí rovněž žalovaný. Změna požadavku rozsahu monitoringu oproti původnímu postoji žalobkyně (návrh monitoringu vrtů HV1 a HV2 a studní v přiléhající části obce) reflektovala změnu, ke které došlo doplněním hydrogeologického posudku o analýzu možného vlivu těžby na mělké podzemní vody ve studních (předchozí obsah posudku vůbec neřešil možný vliv na mělké podzemní vody). Z obcí požadovaného doplnění hydrogeologického posudku vyplynuly jiné možné vlivy, které by měly být řešeny změnou návrhu monitoringu ve smyslu uvedeného. Žalobkyně má za to, že údaje o stavu podzemních vod z vrtů v bezprostřední blízkosti lomu a jediné studni vzdálené od lomu 850 metrů nelze považovat za reprezentativní. Aby měl monitoring skutečný smysl ve vztahu k ochraně podzemních vod obyvateli obce Přestavlky reálně využívaných, je nezbytné sledovat hladiny právě těchto podzemních vod. Proto byl navrhován minimálně další monitorovací vrt na pozemku parc. č. Xg v kú. P. u D. (z požadavku na budování druhého vrtu na území obce byla žalobkyně ochotna ustoupit), který by byl umístěn v rámci zástavby obce a za rozhraním tvořeným Lažanským potokem. Odmítavý postoj žadatele nepochybně sleduje snahu ušetřit náklady na další vrt, současně však ignoruje smysl monitorování a v důsledku tak i žalobkyně nastavit smysluplný dlouhodobý plán sledování podzemních vod. 6. Žalobkyně v rámci odvolání namítala, že vzhledem k tomu, že při hydrogeologickém průzkumu jí byly ze strany odborně způsobilé osoby komunikovány údaje, které následně chyběly v oficiálních výstupech, má za to, že pro účely správního řízení existují důvodné pochybnosti o řádně zjištěném skutkovém základu věci. Žalobkyně očekávala, že v obsahu prvostupňového rozhodnutí se tento rozpor vyřeší, přičemž byla překvapena tím, že prvoinstanční orgán se přiklonil opět výhradně na stranu žadatele a připomínky žalobkyně vůbec nevzal v potaz. Proto, za účelem vyjasnění skutkového stavu věci a koneckonců i obsahu hydrogeologického posudku včetně návrhů monitoringu, navrhla žalobkyně, aby odvolací, resp. prvostupňový správní orgán v dalším řízení, zajistil vyjádření zpracovatele hydrogeologického posudku k návrhu žalobkyně ohledně výše uvedeného či byl zpracovatel posudku v řízení vyslechnut jako svědek. Na tento návrh však žalovaný nijak nereaguje. Vyjádření zpracovatele posudku zajištěno nebylo a zpracovatel nebyl vyslechnut jako svědek, přičemž žalovaný odmítnutí návrhů žalobkyně vůbec neodůvodňuje. Ani z jiných částí odůvodnění napadeného rozhodnutí nelze dovodit, proč se tak nestalo. Napadené rozhodnutí je v tomto ohledu nepřezkoumatelné. Žalobkyně trvá na tom, že monitorování dvou vrtů v bezprostřední blízkosti lomové jámy nedává absolutně žádný smysl, má-li být prostřednictvím toho monitorování kontrolován stav podzemních vod, které slouží jako zdroj vody pro obyvatele obce Přestavlky. Irlevance

takového sledování vyplývá ze samotného hydrogeologického posudku. V tom je uvedeno, mimo jiné, že zdroj vody pro obec se nachází v jiném hydrogeologickém povodí než dobývací prostor. Současně však z obsahu posudku vyplývá, že v hloubce cca 16 m byla zjištěna napjatá vodní hladina útvaru podzemní vody (z kontrolního vrtu HV2, umístěného na samé hranici uvažované lomové jámy, od doby jeho provedení vytéká pod tlakem podzemní voda), která bude muset být při těžbě sledována. Posudek však již neřeší, zda právě tento útvar podzemní vody v nižších geologických vrstvách nesouvisí s útvarem podzemních vody, který slouží jako zdroj obci Přestavlký. Právě proto považuje žalobkyně za klíčové sledovat stav hlubších podzemních vod na území obce, neboť jinak je způsob navrhovaný žadatelem a akceptovaný bez jakýchkoli výhrad ze strany žalovaného pouze formálním naplněním toho, co žalobkyně po celou dobu řízení požaduje. Žalobkyně má tak v této části žaloby za to, že žalovaný neprovedl návrhy žalobkyně na zajištění vyjádření hydrogeologa či provedení jeho výsledku za účelem vyjasnění skutkového stavu věci, pokud jde o vliv dobývání na podzemní vody, přičemž jejich neprovedení nijak nezdůvodnil. Žalobkyně má tak za to, že napadené rozhodnutí je v tomto ohledu nepřezkoumatelné, neboť žalovaný neuvádí, jak se vypořádal s návrhy žalobkyně. Rozhodnutí v důsledku neprovedení těchto návrhů trpí nedostatečně zjištěným skutkovým stavem, o kterém jsou co do vlivů těžby na podzemní vody důvodné pochybnosti. Konečně pak má žalobkyně za to, že absencí dohody o podobě monitoringu mezi žalobkyní a žadatelem došlo k porušení § 10 horního zákona, dle kterého je povinností žadatele, mimo jiné, řešit již při stanovování dobývacího prostoru včas veškeré střety zájmů, a to především s cílem omezit nepříznivé vlivy na životní prostředí. Dle § 27 odst. 5 horního zákona je dále povinností žadatele projednat předem s dotčenými subjekty podmínky stanovení dobývacího prostoru. V důsledku výše uvedeného postupu žadatele nebyl záměr řádně projednán a střety vyřešené, přičemž žalovaný tento stav dalším svým postupem aproboval. Vše uvedené činí napadené rozhodnutí i dosavadní správní řízení nezákonným.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

6. Žalovaný úvodem svého vyjádření shrnul dosavadní průběh správního řízení, resp. obsah napadeného rozhodnutí a prvoinstančního rozhodnutí.
7. Žalovaný uvedl, že námitky žalobkyně, podle kterých se správní orgány nevypořádaly „s *namítanou otázkou střetu zájmu na těžbě ložiska se zájmy stojícími na straně obyvatel obce Přestavlký*“, resp. s tím, že „*případné provádění hornické činnosti v DP bude mít negativní dopady na obyvatele obce*“ směřují až k následnému řízení o povolení hornické činnosti, nikoliv ke správnímu řízení o stanovení dobývacího prostoru. Podle žalovaného žalobkyně již předjímá řešení případných dopadů „*těžby ložiska*“ a „*provádění hornické činnosti*“, přičemž případné dopady nemohou samotným stanovením dobývacího prostoru nastat. Žalovaný znovu konstatuje, že stanovení dobývacího prostoru není povolení, na jehož základě by mohl někdo provádět vlastní dobývání ložiska, což vyplývá z ustanovení § 24 odst. 1 horního zákona. Jedná se pouze o získání oprávnění požádat o povolení dobývání a provádět další procesní úkony směřující k povolení hornické činnosti. Řízení o stanovení dobývacího prostoru se proto posuzuje jako samostatné řízení, které předchází dalšímu řízení o povolení hornické činnosti. V rámci řízení o stanovení dobývacího prostoru nelze posuzovat a hodnotit věci, které přímo souvisí až s případnou těžbou ložiska zejména proto, že není k dispozici příslušná dokumentace předepsaná pro řízení o

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

povolení hornické činnosti, která určuje technologii těžby a kterou je nutno zpracovat právě až v souladu s podmínkami stanovenými v rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru, čemuž svědčí i usnesení Ústavního soudu II. ÚS 241/99, jehož odůvodnění žalovaný citoval.

8. Pokud se jedná o tvrzení žalobkyně, že žalovaný argumentuje zcela obecným veřejným zájmem na využívání ložisek oproti žalobkyní konstantně prezentovanému veřejnému zájmu na ochraně životního prostředí obyvatel obce Přestavlký a rozvoji této obce, pak k tomu žalovaný uvedl, že touto námitkou se prvoinstanční orgán již podrobně zabýval a její zamítnutí řádně odůvodnil i s odkazem na konkrétní judikaturu, jak ve smyslu veřejného zájmu státu, tak i práva samosprávy obcí. Horní zákon, zákon o hornické činnosti a související právní předpisy přiznávají účastníkům řízení významnou roli, a to zejména při ochraně zvláštních zájmů obcí. Žalobkyně však musí být srozuměna se skutečností, že již předchozí stanovení chráněného ložiskového území Ministerstvem životního prostředí v dané lokalitě, má zákonné důsledky spojené s budoucím dobýváním nerostného bohatství. Ustanovení § 16 horního zákona vymezuje účel stanovení chráněného ložiskového území. Stanovením chráněného ložiskového území se sleduje zabezpečení zvýšené ochrany nerostného bohatství (tj. ložisek vyhrazených nerostů, která jsou ve vlastnictví státu) již ve stadiu vyhledávání a průzkumu. Cílem tohoto administrativně-právního nástroje je včasná ochrana výhradních ložisek proti znemožnění nebo ztížení jejich budoucího dobývání nehornickými stavbami a zařízeními. Toto území by mělo zahrnovat kromě území nad výhradním ložiskem též okolní území, ve kterém se mohou projevit vlivy dobývání, a stavby nebo zařízení na tomto území by mohly znemožnit nebo ztížit vydobytí zásob výhradního ložiska. Zákon v tomto smyslu jednoznačně předpokládá, že ložisko bude v dané lokalitě těženo, neboť řádné využívání nerostného bohatství podle horního zákona je nepochybně veřejným zájmem, jak vyplývá např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 5. 2009, čj. 4 As 68/2008-138. Ostatně rozhodnutí o udělení předchozího souhlasu k podání na stanovení DP Soběkury, vydané Ministerstvem životního prostředí ze dne 16. 8. 2018 pod č.j. MZP/2018/520/653, mimo jiné vyčísluje částku v minulosti vynaložených finančních prostředků ze státního rozpočtu za provedené geologicko-průzkumné práce a stanovuje jejich vypořádání. I z tohoto pohledu je možné vyvodit závěr, že stát nezpochybňuje, že se ve stanoveném CHLÚ bude výhradní nerost v budoucnu těžit. Žalobkyně tomuto nezpochybnitelnému veřejnému zájmu dává do protikladu svá tvrzení o veřejném zájmu – tj. *„ochrana životního prostředí obyvatel obce Přestavlký, ochrana jejich bezpečnosti a zdraví a zachování možnosti rozvoje obce.“*. Tato tvrzení jsou však z pohledu žalovaného pouze obecná a nedoložená žádnými konkrétními důkazy. Žalobkyně dosud neprokázala a nedoložila, v čem konkrétně spatřuje „ohrožení veřejného zájmu obce“. Prostý nesouhlas obce sám o sobě nemůže podle horního zákona způsobit nestanovení dobývacího prostoru anebo nepovolení hornické činnosti. K tomu žalovaný odkazuje např. na judikát Nejvyššího správního soudu č.j. 2 As 196/2016 ze dne 25. ledna 2018. Názor žalobkyně o převažujícím zájmu na ochraně zdraví a životního prostředí považuje žalovaný i nadále za názor subjektivní, neboť na rozdíl od žalobkyně se orgány státní báňské správy opíraly při svém rozhodování o konkrétní závazná stanoviska a odborná vyjádření. Důkazem toho je 26 kladných závazných stanovisek vydaných do tohoto řízení dotčenými orgány, která jsou taxativně uvedena v prvoinstančním rozhodnutí na str. 7-9. Ani jedno z uvedených stanovisek nevykazuje závěr, že záměr stanovit dobývací prostor Soběkury není přípustný. V případě byt' jediného negativního závazného stanoviska, by musel správní orgán

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

postupovat podle § 149 odst. 6 správního řádu. Z tohoto pohledu je tedy zcela relevantní skutečnost, že odborné orgány se stanovením dobývacího prostoru souhlasí a záměr je pro všechny dotčené orgány přípustný. Žalovaný konstatuje, že navíc byly v tomto řízení o stanovení dobývacího prostoru doloženy další studie a odborné posudky, jichž se domáhala žalobou obec v předchozím řízení a zrušujícím rozsudkem jí bylo vyhověno. K tomu žalovaný uvádí, že při svém rozhodování o odvolání žalobkyně zejména posuzoval, zda požadavky na podklady k rozhodnutí, které byly uvedeny ve zrušujícím rozsudku, kterým byly zrušena původní prvoinstanční i napadené rozhodnutí, byly v prvoinstančním správním řízení splněny a řádně doloženy, a ze spisu zjistil, že prvoinstanční orgán zaevidoval pod čj. SBS 40789/2022 a SBS 19787/2023 doplněná podání těžební organizace v souladu s výše uvedeným rozsudkem soudu.

9. Další okruh žalobních námitek se týká otázky vlivu budoucí těžby na množství a kvalitu podzemních a povrchových vod a vodního režimu dané oblasti. K požadavku soudu na provedení hydrogeologického průzkumu lokality z hlediska dopadu dobývání na stav a jakost podzemních vod a zohlednění jeho závěrů v rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru, žalovaný uvedl v odůvodnění napadeného rozhodnutí, že spis prvoinstančního orgánu obsahuje „Závěrečnou zprávu hydrogeologického průzkumu DP Soběkury – monitorovací vrty“, zpracovanou RNDr. J. K. v dubnu 2020 a dále „Posudek ovlivnění hydrogeologických a hydrologických poměrů v zájmovém území vlivem čerpání důlních vod z lomu Soběkury v DP Soběkury“, vypracovaný týměž autorem v únoru 2021. Ačkoli bylo žalobkyni vyhověno, hydrogeologický průzkum lokality byl proveden a jeho závěry byly zohledněny v prvoinstančním rozhodnutí, žalobkyně v odvolání i v žalobě uplatnila opět námitku, tentokrát k obsahu znaleckého posudku, týkající se monitoringu hladin podzemních vod ve stávajících vrtech HV1 a HV2 v pravidelných intervalech. Žalobkyně uvádí, že navrhovala rozšíření monitoringu na další alespoň dva vrty na konkrétně uvedených pozemcích a též navrhovala, aby byl zpracovatel hydrogeologického posudku vyslechnut v řízení jako svědek. Podle žalovaného se prvoinstanční orgán s touto námitkou vypořádal a uvedl, že monitorování vlivu možné budoucí těžby na stav hladin vodních zdrojů v obci Přestavlky považoval na základě předložených odborných hydrogeologických posudků za dostatečný a vyhovující. Skutečnost, že správní orgán nevyhoví žádné námitce účastníka řízení a podklady hodnotí podle své úvahy, tak nemůže být chápáno jako porušení postupu správního orgánu. Žalovaný z výše uvedených znaleckých posudků zjistil, že odborně způsobilý hydrogeolog po provedeném průzkumu v závěru posouzení ohodnotil dopady dobývání na stav a jakost podzemních vod tak, že otvírkou DP Soběkury nedojde k ohrožení stávajících vodních zdrojů individuálního a hromadného zásobování v obci Přestavlky. Žalovaný následně zopakoval názor, že se hydrogeologický monitoring týká až budoucího řízení o povolení hornické činnosti, neboť samotným stanovením dobývacího prostoru nemohou žádné hydrogeologické změny nastat. Přesto prvoinstanční rozhodnutí nad rámec řízení o stanovení dobývacího prostoru ukládá organizaci vůči obci Přestavlky již preventivně povinnosti, týkající se až zahájení hornické činnosti, a to mimo jiné povinnost písemného zpracování výsledků prováděného monitoringu (měření) hladin podzemních vod ve stávajících vrtech HV1 a HV2 v pravidelných intervalech atd. (v části B v bodu 4 výroku I.). Podmínky stanovené v části B bodu 4 výroku I. napadeného rozhodnutí vymezil prvoinstanční orgán právě z důvodu námitek uplatněných žalobkyní v prvoinstančním řízení, čímž obci Přestavlky vyhověl. Žalovaný upozorňuje, že řízení o povolení hornické činnosti v DP Soběkury stále probíhá a v rozhodnutí o ev. povolení hornické činnosti budou stanoveny další podmínky

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

vyplývající z Plánu otírky, přípravy a dobývání výhradních ložisek v souladu s § 10 zákona o hornické činnosti.

10. Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že námitky žalobkyně byly s ohledem na faktické okolnosti vypořádány řádným způsobem. Žalobkyně ani jiný účastník předmětného správního řízení nebyl a ani nemohl být zkrácen napadenými rozhodnutími na svých právech, tím méně způsobem, který by mohl mít za následek nepřezkoumatelnost a nezákonnost těchto rozhodnutí, jak tvrdí žalobkyně.

IV.

Posouzení věci soudem

11. V souladu s § 75 odst. 1, 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) vycházel soud při přezkoumání napadených rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadená rozhodnutí přezkoumal v mezích včas uplatněných žalobních bodů.
12. Soud o žalobě rozhodoval bez nařízení jednání, neboť s tím účastníci vyslovili souhlas.

V.

Rozhodnutí soudu

13. Žaloba není důvodná.
14. Žalobkyně v první řadě zpochybňuje náležitosti odůvodnění napadeného, resp. prvoinstančního rozhodnutí, stran nedostatečné hloubky argumentace v nich obsažené ve prospěch závěru, že těžba bentonitu v dobývacím prostoru je ve veřejném zájmu. S tímto tvrzením se soud neztotožnil, naopak plně souhlasí s žalovaným, že veřejný zájem na těžbě daného nerostu vyplývá přímo z horního zákona, konkrétně z § 3 odst. 5 zákona, podle něhož platí, že „*vyhledávání, průzkum a **dobývání** výhradních ložisek jsou realizovány ve veřejném zájmu*“, přičemž bentonit je týměž zákonem mezi vyhrazené nerosty zařazen (viz § 3 odst. 1 písm. g) zákona). Na tomto závěru nemůže nic změnit argument žalobkyně ohledně tvrzené absence výslovné úpravy těžby bentonitu v rámci surovinové politiky ČR. Je třeba si uvědomit, že surovinová politika představuje koncepční dokument značné míry obecnosti, stanovující principiální cíle týkající se využívání nerostných surovin, případná chybějící výslovná zmínka konkrétního typu vyhrazeného nerostu nemůže znamenat paušální zánik veřejného zájmu na jeho těžbě, který, jak bylo uvedeno shora, vyplývá přímo ze zákona. Navíc platí, že v nyní projednávané věci byl ve smyslu § 24 odst. 2 zákona vydán předchozí souhlas Ministerstva životního prostředí s těžbou, přičemž při vydání tohoto souhlasu je jedním z faktorů též splnění podmínek vyplývajících ze surovinové politiky ČR, lze mít tudíž za to, že těžba bentonitu je v souladu s cíli tohoto koncepčního dokumentu.
15. Žalobkyně dále tvrdí, že „*zájem na těžbě bentonitu není natolik významným, aby zastínil jakékoliv jiné myslitelné zájmy*“. S touto tezí se soud v obecné rovině plně ztotožňuje. Je jistě pravdou, že je dána jiná intenzita veřejného zájmu na těžbě kritického nerostu (například ropy) oproti zájmu na dobývání nyní řešeného bentonitu, který ani nefiguruje ve výše zmiňované surovinové politice. Stejnou úvahu lze aplikovat i na zájmy eventuálně konkurující těžbě v určité lokalitě, typicky se bude jednat o otázku ochrany životního prostředí (kontaminace podzemních vod, hlukové imise, znečištění ovzduší apod.) – správní orgány budou muset mnohem podrobněji odůvodňovat povolení dobývání

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

nerostů v chráněném přírodním útvaru či v blízkosti husté zástavby než například v neobydlené průmyslově využívané oblasti. Podklady pro své úvahy stran výše uvedených otázek správní orgán získává na základě § 28 odst. 7 horního zákona, podle něhož platí, že „*obvodní báňský úřad v řízení o stanovení dobývacího prostoru zabezpečí stanoviska dotčených orgánů státní správy a posoudí připomínky a návrhy účastníků.*“ Klíčovou roli hrají v tomto směru stanoviska dotčených orgánů, jejichž rolí je ochrana jiných veřejných zájmů chráněných podle zvláštních zákonů (např. zákon o ochraně přírody a krajiny apod.) před negativními vlivy vyplývajícími ze stanovení dobývacího prostoru. Bez těchto stanovisek o náležitém obsahu není správní orgán způsobilý řádně vážit, zda a v jakém rozsahu dochází k případné kolizi konkurujících veřejných zájmů – nedostatky v této oblasti ostatně představovaly důvod zrušení prvoinstančního i napadeného rozhodnutí v předcházejícím kole soudního přezkumu této věci.

16. Z obsahu stanovisek nyní obsažených ve správním spisu nevyplývá, že by stanovení dobývacího prostoru v posuzované věci bylo v rozporu se zájmy chráněnými zvláštními zákony, když prvoinstanční orgán veškeré podmínky vymezené dotčenými orgány pro zajištění ochrany jednotlivých zájmů v území převzal do výrokové části svého rozhodnutí a učinil je tak pro OZNŘ závaznými. Soudu tedy není zřejmé (a žalobkyně to nijak nespecifikuje), jak konkrétně měl žalovaný pochybit při „*bodnocení toho, zda nejsou negativní vlivy budoucí těžby neúměrné pozitivům, které má těžba přinášet*“, když z výsledků správního řízení je zjevné, že oproti veřejnému zájmu na využití nerostného bohatství vyplývajícího přímo ze zákona nestály žádné kolidující veřejné zájmy, které by byly nad zákonnou míru stanovením dobývacího prostoru narušeny. Stran otázky vymezení údajného střetu proti sobě jdoucích zájmů není nijak blíže konkrétní ani samotná žalobkyně, když uvádí toliko zcela obecná tvrzení ohledně „*převahy zájmu na ochraně zdraví obyvatel obce a životního prostředí*“, aniž by (při existenci kladných závazných stanovisek) jakkoliv blíže specifikovala, v čem mají být těžbou dotčeny. V tomto soudním řízení není rovněž dán prostor k tomu, aby se žalobkyně dovolávala ochrany práv jiného subjektu – obce Dnešice (viz např. tvrzení týkající se opomenutí účastenství této obce či riziko vzniku povodňových stavů v ní), neboť v soudním řízení správním se lze zásadně domáhat ochrany vlastních veřejných subjektivních práv.
17. Zároveň ze strany žalobkyně v průběhu řízení nedošlo k relevantnímu zpochybnění závěrů obsažených ve stanoviscích dotčených orgánů a dalších odborných podkladech pro rozhodnutí. K tomu, aby správní orgán mohl k námitce účastníka pojmout pochybnosti o správnosti stanoviska či posudku vyjadřujícího se k odborné otázce, je nezbytné, aby účastník přdestřel komplexní a věrohodná tvrzení, kterými by narušil přesvědčivost úvah stran určitého veřejného zájmu, jehož se podklad dotýká. Touto optikou nemůže obstát polemika žalobkyně týkající se dotčení primárně podzemních vod v obci stanovením dobývacího prostoru. Správní orgány se stran této problematiky opřely o „*Hydrogeologické posouzení rizika ovlivnění vodních zdrojů individuálního zásobování v obci Přestavky vlivem DP Soběkury*“, a dále o „*Závěrečnou zprávu hydrogeologického průzkumu DP Soběkury – monitorovací vrty*“. Tyto podklady obsahují srozumitelné a přesvědčivé argumenty ve prospěch závěru, že vodní zdroje v obci nebudou dobývacím prostorem nijak zasaženy. K relevantnímu zpochybnění těchto odborných úvah nepostačuje toliko prosté vyjádření nesouhlasu s nimi ze strany žalobkyně (například ve vztahu k monitoringu podzemních vod), aniž by došlo k přdestření konkurující verze skutkové reality vycházející například ze znaleckého posudku, která by podklady pro rozhodnutí správních orgánů relativizovala. K ničemu takovému ovšem v nyní projednávané věci ze

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

strany žalobkyně nedošlo, přičemž závěr správních orgánů o souladu stanovení dobývacího prostoru se zájmem na ochraně vodních zdrojů je podpořen robustní odbornou argumentací. Za této situace se žalobkyně mylí, pokud tvrdí, že nebyl ve vztahu k této otázce řádně zjištěn skutkový stav, stejně jako nebyl důvodný její požadavek na výslech zpracovatele posudků, když jeho odborné závěry nebyly v rámci správního řízení důvodně zpochybněny a jeho výslech tak byl nadbytečným. Soud má proto za to, že v rámci správního řízení bylo plně dostáno požadavkům vyplývajícím z § 10 horního zákona, podle něhož se má postupovat při přípravě a dobývání výhradního ložiska s cílem omezit nepříznivé vlivy na životní prostředí.

18. Žalobu soud shledal nedůvodnou, proto je podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

VI.

Náklady řízení

19. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. by měl právo na náhradu nákladů řízení žalovaný, když měl ve věci plný úspěch. Jelikož žalovanému žádné důvodně vynaložené náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nežádal jakoukoli jejich náhradu, rozhodl soud, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
20. Podle § 60 odst. 5 s.ř.s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných může jí soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. Vzhledem k tomu, že soud neuložil osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost, nemohly jí vzniknout náklady podle § 60 odst. 5 s.ř.s. Soud neshledal ani důvodů zvláštního zřetele hodných, které by přiznání nákladů řízení osobě zúčastněné na řízení odůvodňovaly, proto rozhodl, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň dne 21. února 2025

Mgr. Lukáš Pišvejc v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.